

26 d' agost de 2019

Informació general

Dades bàsiques

Govern

Informació sobre el país

La web oficial del Govern ofereix informació actualitzada sobre la seva estructura i funcions. Pots accedir-hi a través d'aquest [enllaç](#).

Principals ciutats

Brasília (capital de la República Federal), Belo Horizonte, Fortaleza, Porto Alegre, Rio de Janeiro, Salvador (o bé Salvador de Bahia), São Paulo.

Idiomes i moneda

Idiomes: Portuguès.

Moneda: Real.

Et recomanem que verifiquis el tipus de canvi amb l'euro (a títol orientatiu, es pot trobar informació [clicant aquí](#)).

Estructura política

Dades facilitades per la [Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea](#)

Brasil és una república federal presidencialista, inspirada en el model nord-americà, formada per la Unió, els estats i municipis. La Unió està dividida en tres poders, l'executiu, el legislatiu i el judicial. El poder legislatiu és bicameral: la Cambra dels Diputats, amb mandat de 4 anys, i el Senat Federal, amb mandat de vuit anys. Cada estat té autonomia política i compta amb tres senadors al Senat.

Organització territorial

Dades facilitades per la [Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea](#)

La República es compon de 26 estats i un districte federal. Els estats són Acre, Alagoas, Amapá, Amazonas, Bahia, Ceará, Espírito Santo, Goiás, Maranhão, Mato Grosso, Mato Grosso do Sul, Minas Gerais, Pará, Paraíba, Paraná, Pernambuco, Piauí, Rio de Janeiro, Rio Grande do Nord, Rio Grande do Sul, Rondônia, Roraima, Santa Catarina, São Paulo, Sergipe i Tocantins.

El districte federal inclou Brasília, que va reemplaçar Rio de Janeiro com a capital nacional el 1960. Els 26 estats i el districte federal tenen els seus propis òrgans legislatius i executius, aquests últims encarnats en la figura dels governadors, elegits democràticament. Els estats de la federació tenen els seus propis governs, amb competències a totes les matèries no específicament reservades a la Unió.

Indicadors socioeconòmics

Població total

L'evolució de la població total **Banc Mundial** és la següent:

moncat.gencat.cat

"La informació que es proporciona a través d'aquest web és de caràcter merament informatiu, per aquest motiu MónCat declina qualsevol responsabilitat derivada de possibles errors, manca d'actualització, així com de l'ús que es faci de la informació publicada en aquest portal. MónCat revisa periòdicament l'actualitat de la informació publicada al portal, però atès que aquesta depèn en cada cas de l'administració i/o país que n'és competent, sempre s'ofereixen els enllaços a les webs oficials que s'han utilitzat com a font, recomanant el seu ús per contrastar i confirmar que la informació segueix sent actual i vigent."

Any	2012	2013	2014	2015
Nombre	202.401.584	204.259.377	206.077.898	207.847.528

Migració neta

L'evolució de la migració neta **Banc Mundial**, que és la quantitat total d'immigrants menys la quantitat anual d'emigrants, inclosos els ciutadans i els no ciutadans, és la següent:

Any	2002	2007	2012
En xifres absolutes	ND	ND	15.924
Percentatge sobre la població*	ND	ND	0,01 %

*Aquesta dada s'extreu de dividir el nombre de persones que han migrat (immigrants menys emigrants) per la població total i multiplicar el resultat per 100.

Renda per càpita

En dòlars nord-americans, l'evolució de la renda per càpita **Banc Mundial** és la següent:

Any	2012	2013	2014	2015
Import	12.157 \$	12.071 \$	11.729 \$	8.539 \$

Taxa d'atur

L'evolució de la taxa d'atur **Banc Mundial** és la següent:

Any	2010	2011	2012	2013	2014
Percentatge	7,9 %	6,7 %	6,1 %	6,5 %	6,8 %

Producte Interior Brut

L'evolució del Producte Interior Brut (PIB) en dòlars nord-americans és com s'indica a continuació:

Any	2012	2013	2014	2015
En xifres absolutes*	2.460.658.440.428 \$	2.465.773.850.935 \$	2.417.046.323.842 \$	1.774.724.818.900 \$
Creixement	1,92 %	3,02 %	0,1 %	-3,85 %

percentual*			
Impacte dels sectors productius en el PIB**			
Agr.(1)	Ind.(2)	Serv.(3)	
5 %	26%	69 %	
Agr.(1)	Ind.(2)	Serv.(3)	
5 %	25%	70 %	
Agr.(1)	Ind.(2)	Serv.(3)	
5 %	24%	71 %	
Agr.(1)	Ind.(2)	Serv.(3)	
5 %	23%	72 %	

* Enllaços a dades comparatives del Banc Mundial. ** "ND" significa "no disponible".

Les dades contenen:

- **Agr.(1).** Pel que fa a l'agricultura **Banc Mundial**, inclou també la silvicultura, la caça, la pesca, el cultiu de collites i la cria d'animals.
- **Ind.(2).** Pel que fa a la indústria **Banc Mundial**, comprèn també l'explotació de mines i pedreres, les indústries manufactureres, la construcció i el subministrament d'electricitat, gas i aigua.
- **Serv.(3).** Pel que fa als serveis **Banc Mundial**, s'engloben en aquest àmbit entre d'altres, el comerç a l'engròs i al detall, l'activitat hotelera, la restauració, el transport, i els serveis de l'Administració pública, financers, professionals i personals (com l'educació o l'atenció mèdica).

Temps mitjà per a iniciar un negoci

L'evolució del temps mitjà per a iniciar un negoci **Banc Mundial** ha estat la següent:

moncat.gencat.cat

"La informació que es proporciona a través d'aquest web és de caràcter merament informatiu, per aquest motiu MónCat declina qualsevol responsabilitat derivada de possibles errors, manca d'actualització, així com de l'ús que es faci de la informació publicada en aquest portal. MónCat revisa periòdicament l'actualitat de la informació publicada al portal, però atès que aquesta depèn en cada cas de l'administració i/o país que n'és competent, sempre s'ofereixen els enllaços a les webs oficials que s'han utilitzat com a font, recomanant el seu ús per contrastar i confirmar que la informació segueix sent actual i vigent."

Any	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dies						83

Informació general

Ambaixades

Entitats de representació i acolliment

Ambaixada d'Espanya a Brasília

- [Pàgina web](#)

Ambaixada de Brasil a Madrid

L'ambaixada, com a representació oficial de Brasil, abasta amb les seves activitats tots els temes relacionats amb la diplomàcia entre ambdós governs.

- [Pàgina web](#)

Consolats

Consolats d'Espanya a Brasil

A São Paulo: Demarcació consular

- [Ubicació i contacte](#)
- [Pàgina web](#)

A Rio de Janeiro: Demarcació consular

- [Ubicació i contacte](#)
- [Pàgina web](#)

A Porto Alegre: Demarcació consular

- [Ubicació i contacte](#)
- [Pàgina web](#)

A Salvador Bahia: Demarcació consular

- [Ubicació i contacte](#)
- [Pàgina web](#)

Consolat de Brasil a Catalunya

Consolat General de Brasil a Barcelona

- [Ubicació i contacte](#)
- [Pàgina web](#)

Serveis del Consolat:

La representació consular de la República Federal de Brasil a Barcelona informa, a

través de la seva pàgina web, dels tràmits habituals d'interès general. Conté igualment informació detallada sobre l'expedició de visats i informa els usuaris que per realitzar qualsevol tràmit, prèviament han de sol·licitar cita prèvia.

Oficines públiques catalanes

Dades facilitades per la [Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea](#)

ACCIÓ Agència per la competitivitat de l'empresa

Les plataformes empresarials d'ACCIÓ faciliten el procés d'implantació d'empreses en els mercats internacionals, amb el menor temps i despeses possibles. Trobaràs tota la informació pel que fa als serveis que ofereixen en aquest [enllaç](#).

Oficina d'ACCIÓ a São Paulo (Àmbit d'actuació: Brasil)

- Ubicació i contacte

Comunitats catalanes

Dades facilitades per la [Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea](#)

Comunitats catalanes

Les comunitats catalanes de l'exterior (CCE) són entitats privades constituïdes per catalans o catalanòfils arreu del món (casals, associacions, centres catalans, agrupacions acadèmiques i empresarials, etc.) que la Generalitat de Catalunya ha reconegut a través d'un acord del Govern, amb la sol·licitud prèvia de l'entitat, i d'acord amb la Llei 18/1996, de 27 de desembre, de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior.

Les comunitats catalanes de l'exterior compleixen un paper fonamental a l'hora de projectar Catalunya al món: donen a conèixer el país i la cultura i llengua catalana arreu. A més, les CCE contribueixen a crear un teixit associatiu a la zona on estan establertes i, amb les activitats que organitzen i les relacions que estableixen, exerceixen de difusors civils de Catalunya.

Algunes d'aquestes entitats, lligant amb l'esperit que en va originar la creació, han reaccionat a les demandes dels catalans i catalanes que estan interessats a emigrar als seus països d'ubicació. En aquest sentit, en alguns casos es pot trobar informació d'interès i caràcter local, a les seves pàgines webs.

Associação Cultural Catalonia

- Av. Lins de Vasconcelos 1807, 01537-001 São Paulo (SP)
- info@catalonia.com.br
- Pàgina web

Club Brasileiro-Català de Negocis (CB-CN)

- Av. Juscelino Kubitschek 1726 conj, 111 sala 9 Vila Olímpica, 04543 – 000 São Paulo (SP)

- froyo@clubcatalao.com.br
- Pàgina web

Instituto Brasileiro de Filosofia e Ciência Raimundo Lúlio (Ramon Llull)

- Praça da Sé, 21-10 CJ 1006 - CEP01001 - 001 São Paulo (SP)
- ejaulen@ramonllull.net
- Pàgina web

Catalans al món

Catalans al món és un projecte, que no depèn de l'Administració, que aplega una xarxa mundial de pàgines web per posar en contacte els catalans i les catalanes que viuen per tot el món, de manera ràpida, eficient i gratuïta.

Webs de Catalans al món al Brasil:

- Amazonia
- Belém
- Brasilia
- Curitiba
- Fortaleza
- Maringá
- Mato Grosso
- Natal
- Paraty
- Porto Alegre
- Recife
- Rio de Janeiro
- São Lourenço
- Sao Paulo

Informació sobre tràmits

Canvi del permís de conduir

Validesa de documents i títols

El permís de conducció espanyol és pot bescanviar al Brasil per l'anomenada *Carteira Nacional De Habilitação* (CNH) o simplement *habilitação*. Per fer-ho, has d'anar a l'oficina del *Departamento Estadual de Trânsito* (DETRAN) corresponent al teu estat de residència (pots consultar el seu web central [aquí](#) i els de les diferents

oficines [aquí](#)).

El bescanvi es pot realitzar per alguna de les següents categories de l'*habilitação* brasilera:

- **Categoria A:** vehicle de motor de dues o tres rodes, amb o sense sidecar.
- **Categoria B:** vehicle de motor que no excedeixi de 8 places.
- **Categoria C:** vehicle de motor utilitzat per al transport de càrrega.
- **Categoria D:** vehicle de motor utilitzat per al transport de passatgers.
- **Categoria E:** vehicles amb remolc en què la unitat tractora correspon a la categoria B, C o D.

Si es tracta del bescanvi d'un permís de conducció espanyol corresponent a la categoria brasilera B, el titular només haurà de superar un reconeixement mèdic, però si es tracta del bescanvi d'un permís de conducció espanyol corresponent a les categories brasileres C, D i E, el titular haurà de realitzar i aprovar les proves de coneixements i habilitats específiques exigides per la legislació brasilera. Com que cada oficina del DETRAN determina el seus propis requisits de documentació, és recomanable que, d'entrada, contactis amb l'oficina corresponent al teu estat de residència per esbrinar quins són aquests.

No hi ha establert cap termini per sol·licitar el bescanvi. De fet, els espanyols no residents al Brasil poden circular pel país amb el seu permís de conducció espanyol durant 180 dies, tal com estableix el corresponent Acord sobre el reconeixement recíproc i bescanvi dels permisos de conduir nacionals entre Espanya i Brasil ([enllaç](#) al document).

Per tant, durant aquests primers 180 dies d'estada al Brasil no és necessari disposar del permís internacional de conduir, tot i que tant Espanya com el Brasil han subscrit el Conveni Internacional de Ginebra de 19 de setembre de 1949 ([enllaç](#) al document) i, en conseqüència, el Brasil admet el permís internacional de conducció ([enllaç](#) a les principals característiques) expedit a Espanya, per la qual cosa no hi ha cap inconvenient perquè l'interessat l'obtingui si li interessa.

Cal tenir en compte, tanmateix, que el permís internacional és una traducció del permís de conduir nacional, no pas un document que el substitueix. Per aquest motiu, **es recomana portar-los tots dos**, ja que les autoritats brasileres poden exigir que es mostrin o es presentin ambdós, l'internacional i l'original.

Tramitació del permís internacional

A Espanya, poden obtenir aquest permís internacional les persones titulars d'un permís de conducció vigent, sol·licitant-ho a les Direccions Provincials de la Direcció General de Trànsit (DGT). Aquest tràmit s'inicia presentant:

- L'imprès de sol·licitud (pots accedir al formulari a través d'aquest [enllaç](#)).
- El document nacional d'identificació, passaport o targeta de residència (original i vigent).
- Una fotografia actualitzada de 32x28 mm en color.
- Acreditació del pagament de la taxa (varia anualment: informació en el mateix [enllaç](#)).

El permís internacional de conducció té una validesa màxima d'un any.

Homologació de títols

Important! L'homologació de títols s'ha d'efectuar sempre al país de destinació.

Pel fet de no existir conveni bilateral entre Espanya i el Brasil, el reconeixement recíproc d'estudis, les homologacions i les convalidacions de títols, segons el cas, es tramiten de la manera següent:

- **Títols no universitaris.** Són competència de les secretaries d'educació dels estats. La documentació que s'ha de presentar és: Títol Certificat acadèmic La presentació de la documentació s'ha de fer a la secretaria d'educació de l'estat on es fixi la residència i sol·licitar l'equivalència. Si s'ha de continuar estudiant al Brasil, s'ha de fer la matrícula en un centre escolar.
- **Títols universitaris.** Són competència del **Ministeri d'Educació Cultura i Esport d'Espanya**. La documentació que s'ha de presentar és: Títol Certificat acadèmic amb indicació de les assignatures, notes i anys que es van cursar. Programes de les assignatures La presentació de la documentació s'ha de fer a la universitat pública escollida per l'interessat, ja que és l'entitat competent.

Important! Tots els documents que s'han de presentar, necessàriament, han de:

- Estar traduïts per un traductor públic jurat
- Estar legalitzats per: El Ministeri d'Educació, Cultura i Esports espanyol El Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació espanyol El Consolat General del Brasil a Barcelona o a Madrid

Legalització de documents públics

Com a norma general, i a fi que pugui produir efectes en el país de destinació, qualsevol document públic (o còpia autoritzada de l'escriptura d'elevació a públic d'un document privat) ha d'ésser **legalitzat** en el país d'origen. L'objectiu d'aquest tràmit és certificar l'autenticitat de la signatura i en qualitat de què actua l'autoritat signant.

Què és un document públic? És aquell document autoritzat per un notari o un funcionari públic competent que acredita els fets que refereix amb les solemnitats requerides per la llei.

Què és una còpia autoritzada (o autèntica) de l'escriptura d'elevació a públic d'un document privat? És la reproducció, formalitzada notarialment d'una escriptura protocol·litzada per un notari d'acord amb la qual s'eleva a públic un document privat.

El **XII Conveni de l'Haia**, de 5 d'octubre de 1961, estableix un procediment simplificat per al procés de legalització: és l'anomenada Postil·la de l'Haia o tràmit de legalització única: aquest és el procediment que s'aplica en aquest cas perquè tant Espanya com Brasil són països signants d'aquest Conveni.

Què cal saber abans d'iniciar el

- Només es poden postil·lar els documents públics originals, no les còpies

procés de legalització

compulsades.

- No es poden postil·lar els documents privats, però sí les còpies autoritzades d'escriptures notariales d'elevació a públic de document privat.
- No cal postil·lar els documents emesos per les autoritats diplomàtiques o consulars.
- No cal postil·lar documents directament relacionats amb una operació comercial o duanera.
- Hi ha alguns **convenis internacionals que determinen l'e xempció de legalització per alguns documents** (per exemple, les actes de naixement, matrimoni o defunció, de les quals es pot demanar una certificació internacional al registre civil). La llista de convenis es pot consultar clicant **aquí**.
- La postil·la, en si mateixa, no té data de caducitat. Ara bé, si el document postil·lat sí que en té, la postil·la serà vàlida mentre estigui en vigor el document.
- És recomanable tramitar la legalització abans de la traducció jurada. D'aquesta manera es pot traduir, simultàniament, tant el mateix document com la postil·la.
- La legalització no és un tràmit immediat, motiu pel qual és aconsellable iniciar-lo amb una mínima previsió. Val a dir que no es pot donar un termini orientatiu, perquè depèn del tipus de document i de l'òrgan al qual s'adreça la petició.
- Alguns documents, com per exemple els acadèmics, requereixen una gestió anterior a la postil·la pròpiament dita: **el reconeixement previ de signatures**. Es pot consultar quins són aquests documents a la pàgina web del **Ministeri de Justícia**. A tall d'exemple, alguns dels documents públics més comuns que exigeixen el reconeixement previ de signatures són

Tipus de document	Organ o entitat que efectua el reconeixement previ de signatura	Més informació, òrgan competent i contacte
Títols i Certificats d'Estudis Universitaris Oficials, així com certificats d'escoles d'idiomes, instituts o centres d'estudis estrangers a Espanya.	Ministeri d'Educació, Cultura i Esport i Alta Inspecció d'Educació a les comunitats autònomes.	Enllaç al web del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport sobre legalització de títols universitaris. Alta Inspecció d'Educació a Catalunya (enllaç a l'apartat relatiu a la legalització de documentació acadèmica [informació sobre el tràmit i formulari de sol·licitud]). Adreça: C/ de Bergara, 12, 5è. 08002, Barcelona. Tel. 93 520 96 03. Fax 93 520 96 88. a/e: legalizaciones.cat@seap.minhap.es
Títols i Certificacions acadèmiques oficials no universitaris.	Conselleries autonòmiques competents en educació (en el cas de Catalunya, Departament	Enllaç al web del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport sobre legalització de títols no universitaris. Cal acudir al Servei Territorial d'Ensenyament (enllaç al directori de serveis territorials) de la demarcació en la qual

	d'Ensenyament).	s'hagi expedit el títol o la certificació acadèmica oficial no universitària.
Documents de l' Agència Estatal d'Administració Tributària (per exemple, declaracions de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques).	Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques	Cal adreçar-se a la corresponent delegació provincial de l'AEAT (enllaç al directori d'adreces de l'organisme a Catalunya).

On i com s'han de postil·lar els documents que requereixen legalització

D'acord amb l'esmentat **Reial decret 1497/2011**, de 24 d'octubre, els òrgans que poden postil·lar documents públics expedits a Espanya varien en funció del tipus de document. Per tant, hem de tenir en compte:

1. Documents judicials

Com, per exemple, actes de naixement, matrimoni o defunció; certificats de capacitat matrimonial, fe de vida o estat, i resolucions judicials. En aquests casos, les autoritats competents per postil·lar són:

- Persona titular de la Secretaria de Govern del Tribunal Superior de Justícia (TSJ).

A Catalunya:

Secretaria de Govern del TSJ

- Pg. de Lluís Companys, 14-16 (Palau de Justícia), 08018 Barcelona
- 93 486 61 83 ó 93 486 61 84

- **Pàg. web**

- Persona titular de la **unitat del Ministeri de Justícia** que tingui atribuïda la competència en matèria d'informació i atenció a la ciutadania (C/ de la Borsa, 8, 28012 Madrid), així com els gerents territorials ([enllaç](#) al directori d'adreces de les gerències territorials) del mateix Ministeri.

A Catalunya:

Oficina de la Gerència Territorial del Ministeri de Justícia

- C/ de Garcilaso 123, 08027 Barcelona; ([enllaç](#) a la localització de l'oficina)

La sol·licitud es pot formular **presencialment** o per **correu postal** (enllaços a pàgines web del Ministeri de Justícia sobre aquests tràmits). En ambdós casos, cal presentar el document original que es vulgui postil·lar.

Important! Els documents judicials emesos per l' Audiència Nacional o pel Tribunal Suprem no segueixen aquest procediment, sinó que són postil·lats a la mateixa seu de l'òrgan judicial de què es tracti:

Audiència Nacional

- C/ de Prim, 12; 28004 Madrid

- 91 308 26 39

Tribunal Supremo

- Pl. de la Villa de París, s/n; 28004 Madrid

- 91 397 10 00

2. Documents notarials

Poden ser documents autoritzats notarialment o documents privats amb signatures legitimades per notari. L'autoritat postil·lant competent és el degà del respectiu col·legi notarial ([web](#) del Consell General del Notariat) o qui el substitueixi, així com aquells altres notaris en qui delegui.

Col·legi de Notaris de Catalunya

- C/ del Notariat, 4, 08001 Barcelona
- 93 317 48 00
- info@catalunya.notariado.org
- [Pàg. web](#)

3. Documents administratius

Com ara, per exemple, documents acadèmics oficials. En aquests casos, poden postil·lar, indistintament i amb independència del lloc del territori espanyol en què s'hagi emès el document, qualsevol de les autoritats esmentades anteriorment: secretaris de govern, secretaris de tribunals superiors de justícia, titulars de la unitat del Ministeri de Justícia competent en matèria d'informació i atenció ciutadana, gerents territorials del mateix Ministeri o els degans dels col·legis notarials.

Traducció jurada de documents

Una traducció jurada és la que realitza un traductor o intèrpret jurat nomenat per un organisme o autoritat competent.

Quins documents?

L'idioma oficial del Brasil és el portuguès. Els documents públics han de estar vàlidament traduïts per facilitar-ne l'admissibilitat.

Com i qui pot fer les traduccions jurades?

Els traductors públics i intèrprets comercials que prèviament estiguin habilitats per la [Junta Comercial](#) a cada estat del *Departamento Nacional de Registro do Comércio del Ministério do Desenvolvimento, Indústria e Comércio Exterior*.

Es pot obtenir informació sobre traductors jurats al Brasil a la [web](#) del Sindicato Nacional de Traductores (SINTRA).

Informació sobre tràmits

Escolarització obligatòria

Escolarització i sanitat

Al Brasil, l'educació és obligatòria entre els sis i els catorze anys d'edat. També és gratuïta en totes les seves etapes, sempre i quan s'imparteixi a una institució pública.

El sistema educatiu al Brasil s'estructura en cinc nivells: preescolar, primària, secundària, secundària superior i terciària o superior. Les principals característiques d'aquests nivells són:

1. Educació preescolar (*Educação Infantil*). És voluntària i s'ofereix en dues opcions: la *Maternal*, per a nens d'entre dos i cinc anys d'edat, i el *Jardim*, per a nens d'entre tres i sis anys d'edat. La diferència entre ambdues opcions és que la primera és més informal i no deixa de ser una colla de nens jugant tots plegats, i la segona s'orienta més cap a l'aprenentatge. A l'hora de decidir-se per una de les dues opcions, els mestres de les escoles es reuneixen amb els pares i el nen i consideren quina serà la millor opció d'acord amb les habilitats acadèmiques i socials del nen.

2. Educació primària i secundària (*Ensino Fundamental*). És obligatòria, comença als sis anys d'edat i comprèn nou cursos. Es divideix en dues etapes: la I (primària), entre els sis i els deu anys, durant la qual els alumnes reben les diferents matèries d'un sol mestre; i la II (secundària), entre els onze i els catorze, en què compten amb tants mestres com matèries i s'aprofundeix en el contingut de cadascuna d'elles. També comencen a estudiar un idioma estranger (normalment, l'espanyol, l'anglès o el francès). Al final de cada curs, els alumnes han de superar un examen complet que determina si continuen al curs següent o han de repetir l'actual.

3. Educació Secundària Superior (*Ensino Médio*). Comença a partir dels quinze anys d'edat i abasta quatre cursos. La funció principal d'aquest nivell és la de preparar els alumnes per a la seva admissió a la universitat.

4. Educació Superior. L'ofereixen diversos tipus d'escoles públiques i privades, entre les quals les universitats. Moltes d'aquestes entitats són públiques, però el 70 % de l'educació superior s'imparteix en escoles privades. En el cas de les universitats públiques, els alumnes no paguen cap quota en concepte d'inscripció o matrícula, motiu pel qual l'admissió a una d'aquestes entitats és molt competitiva, i han de superar un examen d'ingrés amb unes notes de tall molt altes.

Hi ha tres tipus d'institucions d'educació superior al Brasil: les universitats, de caràcter multidisciplinari i obligades per llei a invertir en investigació; les *federações de escolas*, menys multidisciplinàries en la seva oferta d'estudis i sense l'obligació de la investigació; i les facultats, que només s'especialitzen en una o dues disciplines.

Es poden obtenir tres tipus diferents de titulacions, tot i que no s'ofereixen totes a cada institució i a cada disciplina: grau o llicenciatura (*bacharelado*), que dura entre quatre i sis anys; màster (*mestrado*), que dura dos anys, i doctorat (*doutorado*), que dura entre tres i cinc anys.

Important! Per accedir als diferents centres d'ensenyament superior, els alumnes internacionals han de disposar del certificat de competència en llengua portuguesa per a estrangers. Aquest certificat es pot obtenir superant un examen que es convoca periòdicament a diferents ciutats espanyoles. El [web](#) de l'ambaixada del Brasil a Madrid n'ofereix informació al respecte.

Donada la gran quantitat d'alumnes del país, els horaris escolars al Brasil es divideixen generalment en tres: de 07.00 h a 12.00 h, de 12.00 h a 17.00 h, i de 17.00 h a 22.00 h. Els alumnes han de cursar els estudis en un únic horari, però no totes les escoles disposen de totes les opcions possibles.

Pel que fa al calendari escolar, aquest va normalment de febrer (la data exacta depèn del Carnestoltes) a juny, i d'agost a desembre.

Cobertura sanitària

L'assistència sanitària al Brasil és dual, pública i privada:

- **La part pública** està constituïda pel *Sistema Único de Saúde* (**SUS**; enllaç a les seves característiques), creat per la Constitució brasilera del 1988 amb la finalitat que la població tingués accés a l'atenció mèdica pública de manera completa, universal i gratuïta. El SUS coordina el sector públic i es finança a través dels impostos i de contribucions recaptades pels tres nivells de govern: federal, estatal i municipal. L'autoritat del SUS està descentralitzada i és exercida a escala nacional pel ministre de Salut (pots accedir al web del *Ministério da Saúde* clicant **aquí**); als estats, pels secretaris estatals; i als municipis, pels secretaris o caps dels departaments de salut (també coneguts com a "administradors del sistema de salut"). En resum, els nivells nacional i estatal proporcionen suport tècnic i financer a cada municipi, que s'encarrega de proveir d'assistència sanitària a la seva població o derivar-la cap a altres municipis.
- **La part privada**, coneguda amb el nom de *Sistema Suplementar de Assistència Mèdica* (SSAM), està constituïda per les companyies asseguradores privades establertes al país, que són regulades per l'*Agência Nacional de Saúde Suplementar* (**ANS**; enllaç al seu web), un organisme dependent del *Ministério da Saúde*. Es finança amb recursos de les empreses i de les famílies. Les persones que contracten assegurances privades es beneficien d'una desgravació fiscal, però tot i així han de contribuir igualment al SUS a través dels seus impostos. Entre les seves possibilitats, destaquen: Medicina de grup. Cooperatives mèdiques. Els "Plans autoadministrats" (destinats a les empreses). Els "Plans d'assegurança de salut" (destinats a les persones).

En conseqüència, qualsevol persona resident legal al Brasil pot fer ús dels serveis sanitaris del SUS sense cap més requisit. Tot i així, els brasilers poden optar per ser usuaris exclusius del SUS, ser usuaris del SUS i a més tenir un pla complementari del SSAM o no ser usuaris del SUS (encara que es tingui dret a fer ús dels seus serveis). Cadascú pot escollir l'opció que més li convingui d'acord amb les seves circumstàncies personals i econòmiques.

Pel que fa als turistes espanyols de visita al Brasil, d'acord amb el Conveni de Seguretat Social entre el Regne d'Espanya i la República de Brasil (**enllaç** al document) si aquests ciutadans espanyols estan inscrits a la Seguretat Social espanyola, poden demanar, personant-se a la corresponent direcció provincial de l'Institut Nacional de Seguretat Social (INSS), un certificat d'assistència sanitària en estada temporal. Aquest certificat es presentarà, un cop al Brasil, en el centre sanitari on es rebí l'assistència.

Informació sobre tràmits

Obertura d'un compte bancari

Compte bancari i empresa

Les persones estrangeres que vulguin obrir un compte bancari a Brasil hauran de dirigir-se a qualsevol oficina bancària del país amb la documentació següent:

- Document d'identitat vàlid. En el cas dels estrangers residents al Brasil, aquest serà sempre la seva *Cédula de Identidade para Estrangeiro* (CIE), la qual inclou el seu número de *Registro Nacional de Estrangeiro* (RNE). Aquest

document haurà de tenir una validesa mínima de 12 mesos (un visat de turisme no és acceptable).

- Passaport.
- *Cadastro de Pessoa Física* (CPF). Aquest document es pot obtenir emplenant una sol·licitud a qualsevol oficina de correus, sucursal del *Banco do Brasil* o de la *Caixa Econômica Federal*, a més de presentar la documentació corresponent (fonamentalment, la CIE) i pagar una taxa. Només amb això, l'interessat obtindrà un taló acreditatiu d'haver realitzat el tràmit i, uns dies després, rebrà una citació per presentar-se personalment a una oficina de la *Secretaria da Receita Federal do Brasil* (RFB; enllaç al web de l'organisme) i aportar la documentació i el taló per obtenir el CPF definitiu.
- Documentació acreditativa de disposar d'un domicili al Brasil, com ara una factura de subministraments (per exemple, aigua, gas o electricitat) a nom de la persona que vol obrir el compte bancari.
- En alguns casos, el banc pot demanar un comprovant d'obtenció d'ingressos al Brasil, com ara una nòmina.

Al Brasil, els bancs obren de 10.00 h a 16.00 h.

Registre d'una empresa

Els tràmits per registrar una societat mercantil al Brasil, un cop redactats els estatuts socials i revisats aquests per un advocat brasiler (segons la legislació brasilera, no és necessari que intervingui un notari –anomenat *tabelião* al Brasil–), són els següents:

1. Reservar el nom de la societat mercantil al Registre Mercantil de l'estat al qual es trobi la seva seu social. Així, per exemple, a l'estat de Rio de Janeiro, el Registre Mercantil s'anomena *Junta Comercial do Estado do Rio de Janeiro* (JUCERJA; es pot consultar el seu web clicant [aquí](#)) i, a l'estat de São Paulo, *Junta Comercial do Estado do São Paulo* (es pot accedir al seu web des d'aquest [enllaç](#)).

En tots dos casos, el web ofereix la possibilitat de comprovar la viabilitat del nom escollit per a la societat mercantil. Si aquest es troba disponible, el tràmit de reserva del nom s'ha de fer presencialment i abonar la corresponent taxa pel servei, ja sigui a un banc qualsevol o a un concret determinat pel propi Registre Mercantil.

2. Obtenir els números de CNPJ, INSS i NIRE corresponents a la societat mercantil. Aquests números corresponen al *Cadastro Nacional de Pessoa Jurídica* (CNPJ), *Instituto Nacional do Seguro Social* (INSS) i *Número de Identificação do Registro de Empresas* (NIRE). Aquest tràmit es realitza al propi Registre Mercantil, donat que el seu sistema informàtic es troba coordinat amb els de les corresponents agències governamentals.

3. Registrar la societat mercantil al registre de l'agència tributària de l'estat del que es tracti amb la finalitat de pagar l'IVA brasiler, anomenat *Imposto sobre Circulação de Mercadorias e Serviços* (ICMS). Així, per exemple, a l'estat de Rio de Janeiro, l'agència tributària pròpia és la *Secretaria de Fazenda do Estado do Rio de Janeiro* (SEFAZ-RJ; es pot consultar el seu web clicant [aquí](#)) mentre que a l'estat de São Paulo és la *Secretaria de Fazenda do Estado do São Paulo* (es pot accedir

el seu web des d'aquest [enllaç](#)).

4. Registrar la societat mercantil al registre de l'a juntament de la ciutat de la què es tracti amb la finalitat de pagar els impostos municipals, especialment l'anomenat *Taxa de Fiscalização de Estabelecimentos*. Es tracta d'un tràmit que es pot realitzar per via telemàtica. Així, per exemple, a la ciutat de Rio de Janeiro, es pot efectuar des del [web](#) de la *Secretaria Municipal de Fazenda* i, en el cas de la ciutat de São Paulo, des del [web](#) de la *Secretaria Municipal de Finanças e Desenvolvimento Econômico*.

5. Demanar la llicència municipal d'obertura del negoci, anomenada *Alvará de licença para estabelecimento* (a Rio de Janeiro) o *Auto de licença de funcionamento* (a Sao Paulo), a l'ajuntament de la ciutat de què es tracti per poder iniciar les activitats. Així, per exemple, a la ciutat de Rio de Janeiro, es pot realitzar des [d'aquí](#) (accés al web de la *Coordenação de Licenciamento e Fiscalização*); i a la ciutat de São Paulo, des [d'aquí](#) (accés al web de la *Secretaria Municipal de Coordenação das Subprefeituras*).

6. Registrar els treballadors de la societat mercantil al Programa de Integração Social (PIS) amb l'objectiu de dotar-los d'una assegurança de desocupació anomenada *Fundo de Garantia do Tempo de Serviço (FGTS)*. Aquest tràmit es realitza a qualsevol oficina de la *Caixa Econômica Federal* ([enllaç](#) al seu web) i suposa l'ingrés mensual del 8 % del desemborsament total en concepte de salaris.

7. Notificar al Ministério do Trabalho e Emprego (MTE; [enllaç](#) al seu web) qualsevol contractació o acomiadament de treballadors. Aquest tràmit es realitza a través del *Cadastro Geral de Empregados e Desempregados (CAGED)*, del qual trobareu més informació clicant [aquí](#).

8. Registrar la societat mercantil amb la unió patronal i el sindicat de treballadors que correspongui segons sigui la seva activitat. Aquest tràmit és obligatori i es realitza a la seu de cada unió o sindicat, tot i que en molts casos es pot realitzar per via telemàtica.

Informació sobre tràmits

Sistema públic d'intermediació

Recursos de suport a l'ocupació

Al Brasil, el procés d'intermediació laboral el realitza el *Sistema Nacional de Emprego (SINE)*, un organisme que pertany al [Ministério do Trabalho e Emprego](#).

El SINE té com a missió reduir la desocupació i facilitar la [intermediació laboral](#) (accés a la pàgina web del web del SINE dedicada a aquesta qüestió), per la qual cosa desenvolupa les següents activitats:

- Informar sobre les ofertes de treball que ofereixen les empreses i els requisits que han de complir els candidats a ocupar els llocs de treball oferts.
- Inscriure els treballadors demandants d'ocupació i donar-los suport a l'hora de cercar accions encaminades a obtenir un lloc de treball.
- Seleccionar candidats entre les persones desocupades que s'adeqüin al perfil professional del lloc de treball.

A més, existeix un portal específic gestionat pel *Ministério do Trabalho e Emprego*, anomenat **Mais Emprego**, que ofereix, de manera interactiva, la següent informació:

- Adreçada als treballadors: Pel que fa a l'assegurança per desocupació, informació de caràcter general i sobre l'estat de la seva sol·licitud. Pel que fa a la borsa de treball, registre al sistema, consulta de places vacants i suport per confeccionar el currículum. Accés a la Classificació Brasileira d'Ocupació (CBO). Accés als cursos que ofereix el SINE arreu del país.
- Adreçada a les empreses: Registre de vacants i posada a disposició d'aquestes a les persones demandants d'ocupació. Accés als perfils del treballadors registrats. Accés a la Classificació Brasileira d'Ocupacions (CBO). Accés al Pla Nacional de Qualificacions.

Al Brasil són els diferents estats els qui tenen assignades les competències en aquesta matèria. Clicant **aquí** (accés a la pàgina web del web del SINE dedicada a aquesta qüestió) trobaràs l'enllaç a totes les oficines que el SINE té arreu del país.

Convenis sobre prestacions socials

Des del 19 de maig de 2011 està en vigor el **Conveni Multilateral Iberoamericà de Seguretat Social** entre el Brasil i Espanya, que coordina les legislacions de Seguretat Social en matèria de pensions entre tots dos països. Aquest Conveni no és d'aplicació exclusiva al Brasil, sinó que també s'aplica a Bolívia, El Salvador, l'Equador, el Paraguai, l'Uruguai i Xile, que són els set països que fins ara l'han ratificat i, a més, han subscrit el corresponent **Acord d'aplicació**.

Les seves disposicions s'apliquen a totes les persones, independentment de la seva nacionalitat, que treballin o hagin treballat en un o diversos dels estats signants, així com els seus familiars beneficiaris i drethavents.

Tanmateix, i com que ja existia amb anterioritat un **Conveni de Seguretat Social entre el Regne d'Espanya i la República Federal de Brasil**, en vigor des de l'1 de desembre de 1995, aquest no ha estat substituït en la seva totalitat pel Conveni multilateral, sinó que continua vigent pel que fa a les prestacions d'assistència sanitària, incapacitat temporal, protecció familiar i subsidi de defunció.

Així, entre l'un i l'altre conveni, es preveuen les següents prestacions contributives de la Seguretat Social:

- Assistència sanitària per maternitat, malaltia o accident.
- Prestacions per incapacitat temporal o permanent o maternitat.
- Prestacions de vellesa, mort i supervivència.
- Prestacions d'accident de treball i de malaltia professional.
- Protecció familiar.

En aquests casos, els períodes de cotització necessaris per adquirir el dret a qualsevol de les prestacions es poden sumar amb independència del país o països al qual s'hagin computat, sempre que no se superposin, i les prestacions

econòmiques que es meritin es poden percebre en el país de residència de l'interessat.

Cada estat ha d'abonar les seves pròpies prestacions directament a l'interessat. Les persones que reuneixin els requisits exigits per les legislacions dels diferents estats signants del Conveni per tenir dret a una prestació contributiva, poden percebre-la de cadascun dels estats. Aquest és el cas, per exemple, d'una pensió de jubilació.

Per sol·licitat la prestació de què es tracti o demanar informació sobre el procediment, l'interessat ha d'anar a l'organisme corresponent del seu país de residència. En el cas del Brasil, aquest organisme és ***l'Instituto Nacional do Seguro Social (INSS)***.

La data de presentació de la sol·licitud en aquest organisme és considerada la data de presentació també en l'organisme corresponent de l'altre o altres països. Si el país de residència no és un dels signants del Conveni, l'organisme corresponent serà el de l'estat sota el qual l'interessat va estar assegurat per darrer cop.

Finalment, cal destacar que no es pot "exportar" la prestació d'atur al Brasil (una possibilitat que només es permet quan el desplaçament del treballador és a un país de la Unió Europea, de l'Espai Econòmic Europeu o Suïssa).

Professions regulades

Es considera regulada aquella professió en què una norma delimita les atribucions i/o les competències que només pot desenvolupar un professional que disposa del títol o certificat exigent, que supera la prova d'aptitud o que acredita, segons el procediment establert, els requisits que permeten la concessió o l'autorització administrativa que dóna accés a l'exercici de la professió.

En cas que es tracti d'una acreditació documental i el títol o certificat no hagi estat expedit en el país de destinació, cal presentar-lo legalitzat (consulta l'apartat ***Legalització de documents públics***), traduït (consulta l'apartat ***Traducció jurada de documents***) i, si escau, homologat (consulta l'apartat ***Homologació de títols***).

Al Brasil, l'organisme que s'ocupa de controlar les professions regulades és el *Ministério do Trabalho e Emprego* a través de la ***CBO (Classificação Brasileira de Ocupações)***, que les relaciona totes ***aquí***.

Informació sobre tràmits

El contracte de treball

Les disposicions legals regeixen els contractes de treball, i els convenis col·lectius i la negociació individual els complementen. Els contractes de treball poden ser de dos tipus:

- Determinat: en el contracte figura la data de finalització.
- Indeterminat: l'equivalent al contracte indefinit espanyol.

Les clàusules que han de figurar en tot contracte són:

- Modalitat del contracte.
- Si és un contracte determinat, les dates d'inici i de fi.
- Salari.
- Dies i horari de feina.
- Períodes de descans en la jornada i entre jornades.
- Càrrec que ocuparà el treballador.
- Data d'admissió.

També hi poden haver clàusules accessòries que tractin de temes com les hores extres, els beneficis de l'empresa (com per exemple, assegurances sanitàries), la possibilitat de viatjar, les possibles pròrrogues del contracte, etc.

En cas de baixa per malaltia o accident, les lleis del Brasil estableixen la suspensió del contracte a partir del 16è dia de baixa. A partir d'aquest moment, és l'estat que paga una pensió anomenada *auxilio de doença*, a través del programa de *Previdência Social*.

La legislació brasilera protegeix els treballadors brasilers enfront de l'arribada de treballadors estrangers. Així, per exemple, en una empresa no hi pot haver més d'1/3 de treballadors d'origen estranger, ni els seus salaris poden excedir d'un terç dels beneficis de l'empresa. La mateixa legislació garanteix l'equitat entre els salaris dels treballadors brasilers i els estrangers.

Les lleis brasileres estipulen també que els estrangers han de tenir un termini de 90 dies, comptats des de la seva arribada al país, per inscriure's al PIS-PASEP (assegurança de desocupació) i obtenir el CPF/MF (número d'identificació fiscal).

Informació general

Pots accedir a la pàgina web del *Ministério do Trabalho e Emprego* clicant an aquest [enllaç](#).

Edat i salari mínims

Edat mínima per treballar

L'edat mínima per treballar és de 16 anys i de 14 per als aprenents.

Salaris i remuneracions

El salari mínim al Brasil és de 880 BRL mensuals, que equival aproximadament a uns 217 euros mensuals. És obligatori el pagament d'una bonificació anual en forma de paga extraordinària. També s'abona una indemnització de transport.

És molt difícil parlar d'un salari mitjà en aquesta enorme potència emergent. El creixement econòmic està pagant als professionals especialitzats salaris molt alts, mentre que treballadors d'altres àmbits segueixen percebent salaris equiparables a altres països sud-americans.

Un enginyer elèctric pot cobrar 7.500 euros de salari mensual, un director comercial 16.000 euros, un consultor jurídic 6.000 euros, un gerent comercial prop de 9.000 euros, mentre que un mestre d'escola cobra 300 euros o un obrer de la construcció

600 euros de salari base.

Informació general

Pots accedir a la pàgina web del *Ministério do Trabalho e Emprego* clicant [aquí](#).

Jornada, vacances i permisos

Jornada de treball

Les lleis brasileres fixen una jornada laboral de 8 hores diàries i de 40 a 44 hores setmanals, depenent de si el treballador treballa durant 5 o 6 dies a la setmana.

Els treballadors disposen d'un descans d'una hora com a mínim, després de 6 hores de feina. Cada dos dies, els treballadors també han de tenir 11 hores consecutives sense treballar, i almenys un dia lliure per setmana, usualment el diumenge.

Hores extraordinàries

Es reconeix la possibilitat d'ampliar la jornada amb hores extres, però no poden excedir de les dues hores diàries. En tot cas, les hores extres han de ser pagades com a tals (el 50% més que el salari base, excepte en diumenges i festius que ha de ser el 100% més), descomptades d'un altre dia de feina, o en casos de força major, no pagades per una quantia inferior a una hora normal de feina.

Les hores extres s'han de pactar per escrit entre l'empresari i el treballador en un acord anomenat *acordo de prorrogação*.

Vacances i dies festius

El descans setmanal s'acostuma a fer en dissabte i diumenge.

Les vacances són de 30 dies consecutius anuals, i el sou meritat durant aquest període s'incrementa un terç.

No obstant, les faltes injustificades a la feina poden reduir el temps de vacances. Però en aquest aspecte la llei és bastant considerada amb el treballador, ja que es comença a descomptar quan hi ha més de 5 faltes sense justificar en el darrer any. El màxim són 12 dies de vacances perdudes per haver faltat a la feina més de 32 dies.

Permisos

El permís de maternitat (*licença maternidade*) retribuït és de 120 dies de durada i es pot sol·licitar un mes abans del part.

El permís de paternitat és de 5 dies consecutius per naixement o adopció.

Informació general

Pots accedir a la pàgina web del *Ministério do Trabalho e Emprego* clicant [aquí](#).

Afiliació a la Seguretat Social i acomiadament

Seguretat Social

La *Previdência Social*, que és com es coneix la Seguretat Social al Brasil, ha assolit fama internacional pels programes de lluita contra la pobresa.

Es cotitza el 8,5% per a un fons per la durada del treball, el 20% per a l'Institut Nacional de la Seguretat Social (sistema de jubilació), i el 8,8% màxim per a altres cotitzacions d'estalvi per a la jubilació.

Pots consultar més informació clicant al següent [enllaç](#) de l'Institut Nacional de la Seguretat Social.

Servei públic d'ocupació / acomiadament

El mercat de treball és molt dinàmic al Brasil. Els anuncis es difonen als diaris i a les pàgines web especialitzades. Per als executius d'alt nivell els mètodes de contractació són gairebé els mateixos que els dels gabinets europeus o americans. Per al personal menys qualificat, una simple cita de contractació és suficient.

Pel que fa a la indemnització per acomiadament, en el cas del contracte a temps determinat l'empresari no ha d'indemnitzar el treballador quan finalitza. En el cas d'un contracte per temps indefinit o abans de l'expiració del contracte per temps determinat, cadascuna de les parts pot posar fi al contracte de treball amb un avís previ de 8 o 30 dies, depenent si al treballador se li paga a la setmana o al mes. Si l'empresari no té motiu vàlid d'acomiadament ha d'indemnitzar el treballador amb la meitat del salari restant fins a l'expiració del contracte de durada determinada. En tots els casos s'han de pagar les vacances pendents de gaudir, així com el balanç dels fons en els quals l'empresa cotitza cada mes pel treballador.

Agències privades de col·locació

Existeixen diverses pàgines web que faciliten la cerca d'ocupació. Alguns exemples són:

- [Catho](#)
- [Manager](#)
- [People Consulting](#)

Informació general

Pots accedir a la pàgina web del *Ministério do Trabalho e Emprego* clicant [aquí](#).

Drets sindicals

Els sindicats, especialment en els sectors metal·lúrgic i bancari, estan generalment ben organitzats i defensen amb severitat els salaris i les condicions laborals. Els sindicats de diversos sectors s'encarreguen de les negociacions col·lectives que afecten tota la indústria per mandat de la normativa federal.

El codi laboral prohibeix la multiplicitat de sindicats d'una mateixa professió i per una mateixa regió. Tot i que la llei tampoc ha creat un òrgan central que representi els sindicats, els grups següents han tractat d'ocupar-se'n sense legitimitat: la [Central Unitaria de Trabajadores \(CUT\)](#), la Confederació General de Treballadors (CGT) i la [Força Sindical \(FS\)](#).

Certs sectors industrials i miners tenen sindicats poderosos dels quals va sorgir el president Lula. Tanmateix, gairebé no hi ha sindicats a les zones rurals on regnen els grans propietaris.

La cotització sindical és obligatòria per a tots els empleats del sector formal i equival a un dia de treball a l'any.

Informació general

Pots accedir a la pàgina web del *Ministério do Trabalho e Emprego* clicant [aquí](#).

Informació sobre tràmits

Sistema d'autoritzacions

Convenis bilaterals

No existeix cap conveni de doble nacionalitat entre el Brasil i Espanya.

Tampoc existeix cap conveni que afecti el sistema d'autoritzacions de residència i treball.

Visat d'entrada per turisme

Els ciutadans de països de la Unió Europea no necessiten visat per motius de turisme (VITUR) o negocis (VITEM II) per entrar al Brasil, i hi poden romandre en aquest país fins a 90 dies dins d'un període de sis mesos (180 dies). No obstant això, si l'entrada al país té per objecte establir-s'hi, aleshores es necessita el visat corresponent.

Així doncs, l'exempció de visat s'aplica als ciutadans espanyols que entrin al Brasil:

- Per visitar familiars o amics residents al Brasil.
- Per contactar amb empreses al Brasil, participar en reunions o visitar plantes industrials.
- Per participar en congressos, seminaris o conferències, sense remuneració per part brasilera
- Per participar en un concurs artístic o competició esportiva, quan l'esdeveniment sigui gratuït i no hi hagi remuneració per part d'entitats brasileres.
- Per residir-hi, quan es tracti de menors estrangers adoptats.
- Per estudiar o realitzar activitats periodístiques o d'investigació científica.

Sota aquesta condició, no estan autoritzats a realitzar cap tipus d'activitat remunerada i la durada màxima de l'estada és de 90 dies.

Malgrat això, i des del 2 d'abril de 2012, les autoritats del control migratori del Departament de la Policia Federal exigeixen als turistes que entren al Brasil amb l'exempció de visat de turisme o negocis els **següents requisits**:

- Passaport amb una vigència superior a sis mesos i amb dos pàgines en blanc, com a mínim.
- Bitllet d'avió d'entrada i sortida del país o comprovant d'i tinerari.
- Acreditació dels mitjans econòmics suficients per mantenir-se durant l'estada al Brasil.
- En cas d'allotjament en residències particulars: carta d'invitació a la ciutat brasilera de destinació en la qual s'i nformi del termini d'estada dels turistes, amb la signatura del declarant certificada per un notari brasiler i el comprovant

de residència emès a nom del declarant.

- En cas de conferenciants, esportistes o artistes, no remunerats per empreses brasileres: carta d'invitació de la institució responsable del esdeveniment, la qual haurà d'indicar clarament que l'estranger no cobrarà remuneració per part d'entitats brasileres.

Es pot sol·licitar una pròrroga per romandre 90 dies addicionals. No obstant això, el període d'estada màxima no pot ser mai superior a 180 dies a l'any a comptar des de la data de la primera entrada al Brasil. S'ha de sol·licitar dins del termini concedit al moment d'entrada al país.

El procés de sol·licitud de pròrroga del termini de la estada per turisme s'ha de fer compareixent davant la policia federal al Brasil, per presentar la **documentació** requerida i el comprovant de pagament de la taxa corresponent. No obstant això, la concessió de la pròrroga per part de les autoritats policials no està garantida.

Accediràs a més informació visitant la pàgina del **Consolat General del Brasil a Barcelona**.

Autorització per estudiar

1. Per estudis d'una durada inferior a 90 dies

Els ciutadans de països de la Unió Europea que vulguin estudiar al Brasil no necessiten visat si la durada dels estudis no supera els 90 dies. No obstant això, si l'entrada al país té per objecte establir-s'hi, aleshores es necessita el visat corresponent.

Malgrat això, i des del 2 d'abril de 2012, les autoritats del control migratori del Departament de la Policia Federal exigeixen als turistes que entren al Brasil amb l'exempció de visat de turisme o negocis els **següents requisits**:

- Passaport amb una vigència superior a sis mesos i amb dos pàgines en blanc, com a mínim.
- Bitllet d'avió d'entrada i sortida del país o comprovant d'i tinerari.
- Acreditació dels mitjans econòmics suficients per mantenir-se durant l'estada al Brasil.
- En cas d'allotjament en residències particulars: carta d'invitació a la ciutat brasilera de destinació en la qual s'i nformi del termini d'estada dels turistes, amb la signatura del declarant certificada per un notari brasiler i el comprovant de residència emès a nom del declarant.
- En cas de conferenciants, esportistes o artistes, no remunerats per empreses brasileres: carta d'invitació de la institució responsable del esdeveniment, la qual haurà d'indicar clarament que l'estranger no cobrarà remuneració per part d'entitats brasileres.

2. Per estudis d'una durada superior a 90 dies

Els ciutadans espanyols que pretenguin entrar al Brasil en la condició d'estudiant, necessiten un visat temporal, que han de sol·licitar a les representacions

diplomàtiques del Brasil que correspongui segons el domicili.

En cas de tractar-se d'un intercanvi estudiantil, s'ha de sol·licitar el visat temporal (VITEM I). Es pot trobar més informació en aquest [enllaç](#).

2.1. Procediment per obtenir el visat temporal per estudiar (VITEM IV)

Els ciutadans espanyols que vulguin cursar estudis al Brasil, hauran de sol·licitar el visat temporal (VITEM IV) davant una de les representacions diplomàtiques del Brasil.

És imprescindible emplenar el formulari de [sol·licitud de visat](#), imprimir-lo i concertar una cita prèvia per presentar la documentació que correspongui en funció del tipus de visat demanat. Es pot ampliar la informació sobre aquest procediment accedint al web del [Consolat General de Brasil en Barcelona](#).

El termini mitjà d'entrega dependrà del tipus de visat. En els casos que la concessió només depengui del propi Consolat General, serà de set dies hàbils.

Per obtenir un visat temporal per estudiar (VITEM IV), el sol·licitant prèviament ha d'haver estat acceptat o matriculat en un centre d'ensenyament brasiler, que supervisarà els estudis.

El titular del visat d'estudiant no pot desenvolupar cap mena d'activitat remunerada.

Dins els 30 dies següents de l'entrada al país, el titular del visat d'estudiant té l'obligació d'inscriure's al registre d'estrangers del Departament de la Policia Federal. És important conservar la còpia del formulari de sol·licitud del visat, ja que la demanen. Un cop fet el registre i la identificació dactiloscòpica, s'entrega el document d'identitat per estrangers.

2.2. Documentació general per iniciar el tràmit d'obtenció del visat temporal per estudiar (VITEM IV)

- Passaport amb una vigència superior a sis mesos i amb dos pàgines en blanc, com a mínim.
- Formulari de sol·licitud de visat, emplenat per internet, imprès i signat. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al portal informatiu on es troba l'imprès de sol·licitud.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Bitllet d'avió d'entrada i sortida del país o comprovant d'itinerari.
- Certificat negatiu d'antecedents penals vàlid (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió) referent a la localitat de residència del darrer any, amb signatura i segell de l'autoritat emissora competent. Els certificats emesos per autoritats espanyoles o brasileres no requereixen legalització. Els documents d'altres països necessiten estar legalitzats al Consolat brasiler del país on es va emetre.

- En cas d'allotjament en residències particulars: carta d'invitació a la ciutat brasilera de destinació en la qual s'informi del termini d'estada dels turistes, amb la signatura del declarant certificada per un notari brasiler i el comprovant de residència emès a nom del declarant.
- En cas de conferenciants, esportistes o artistes, no remunerats per empreses brasileres: carta d'invitació de la institució responsable del esdeveniment, la qual haurà d'indicar clarament que l'estranger no cobrarà remuneració per part d'entitats brasileres.
- Comprovant original de matrícula de la institució educativa de què es tracti o carta original d'acceptació en la qual s'especifiqui el període de la estada (quan es tracti d'universitat federal o estatal brasilera, el comprovant de matrícula o carta d'acceptació ha d'estar compulsada davant notari).
- En cas d'una persona menor d'edat, autorització d'emissió de visat i dades de contacte del responsable al Brasil.
- Comprovant del pagament de les taxes consulars.
- Assegurança de salut amb cobertura mínima de 30.000 euros per a despeses mèdiques, i que inclogui les despeses de repatriació en cas de defunció.
- Acreditació de la disponibilitat de mitjans de subsistència durant el període d'estada al Brasil o de la concessió d'una beca per estudiar. Per demostrar els recursos econòmics es pot presentar, per exemple, un extracte del compte bancari, un certificat de saldo bancari o de límit de la targeta de crèdit, una carta emesa per l'entitat bancària, un full salarial o una declaració de l'impost de la renda.

2.3. Documentació addicional per iniciar el tràmit d'obtenció del visat temporal per estudiar (VITEM IV)

2.3.1. Estudiants vinculats a una institució educativa superior al seu país d'origen per realitzar part dels estudis al Brasil (mobilitat acadèmica):

- Comprovant d'estar cursant grau o postgrau d'ensenyament superior al país d'origen (carta de la institució educativa o matrícula).

2.3.2. Estudiants de graduació:

- Comprovant d'haver finalitzat l'ensenyament mitjà o equivalent, degudament legalitzat.
- Comprovant d'aprovació en *concurso vestibular* (selectivitat) o procés selectiu obert, reconegut pel *Ministerio de la Educación* (MEC), per cursar graduació en Institució d'Ensenyament Superior reconegut pel MEC. No podran ser considerats com a procés selectiu els eventuais mecanismes de reserva de vacant o de selecció per avaluació de currículum.
- Còpia de la convocatòria (*edital*) del procés selectiu, al qual haurà de constar la nota mínima d'aprobat i assignatures avaluades, així com certificat de que es va obtenir la nota mínima exigida en cada assignatura i d'aprobat en la selecció realitzada. Cal destacar que s'haurà de demostrar l'habilitat en l'ús de la llengua portuguesa. La convocatòria (*edital*) ha de ser publicada al butlletí

oficial de la Unió i en un òrgan de premsa de gran circulació.

2.3.3. Estudiants de postgrau:

- Comprovant d'haver finalitzat l'ensenyament superior o equivalent

2.3.4. Estudiants del *Programa de Estudante-Convênio de Graduação* (PEC-G) o *Pós-Graduação* (PEC-PG):

- Certificat d'inclusió en el Programa PEC-G o PEC-PG.

Es pot ampliar aquesta informació en aquest [enllaç](#).

2.4. Validesa del visat temporal per estudiar (VITEM IV)

El visat té una durada màxima d'un any, prorrogable pel mateix temps fins a la finalització dels estudis si s'acredita l'aprofitament i la nova matrícula en el mateix centre d'ensenyament, davant del Departament d'Estrangers del Ministeri de Justícia.

La sol·licitud de pròrroga s'ha de presentar fins als 30 dies abans de la finalització de l'autorització d'estada anterior al Departament d'Estrangers del Ministeri de Justícia. Accediràs a més informació sobre els requisits i la documentació que cal presentar clicant en aquest [enllaç](#).

2.5. Reagrupament de familiars dependents

Es pot sol·licitar visat temporal o permanent a títol de reagrupament familiar per als familiars dependents de les persones estrangeres amb situació legal de residència temporal o permanent a Brasil.

Es consideren dependents:

- Els descendents menors de 18 anys, o de qualsevol edat si s'a credita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- Els ascendents o els descendents, si s'acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El germà, el nét i el besnet, sempre i quan sigui orfe, solter i menor de 18 anys (o amb independència de la seva edat si s'a credita que és incapaç de fer front al seu propi sosteniment). Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El cònjuge o la parella de fet. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).

Documentació necessària:

- Passaport.
- Formulari de sol·licitud emplenat. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al portal informatiu on es troba l'imprès de sol·licitud.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Certificat de matrimoni (si es tracta del cònjuge) o certificats de naixement (si es tracta dels fills).
- Certificat d'antecedents penals (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió) en cas de majors de 18 anys.

Important! Els familiars dependents que disposin d'un visat temporal no poden exercir cap activitat remunerada.

Es pot ampliar aquesta informació en aquest [enllaç](#).

Autorització per treballar per compte propi

1. Introducció

El visat permanent per inversió (**VIPER**) és el visat que cal obtenir per poder desenvolupar una activitat per compte propi al Brasil. El concedeixen les representacions diplomàtiques a l'estranger. En el cas de les persones residents a Catalunya, és el Consolat General del Brasil a Barcelona.

El tràmit s'articula en dos processos diferents:

- Sol·licitud d'autorització prèvia del visat permanent per a inversor davant la *Coordenação-Geral de Imigração del Ministério do Trabalho e Emprego* (Ministeri de Treball i Ocupació MTE).
- Obtinguda l'autorització prèvia, sol·licitud del visat permanent per a inversor en el Consolat General del Brasil a Barcelona.

2. Sol·licitud de la autorització prèvia del visat permanent per a inversor davant el Ministeri de Treball i Ocupació

El Ministeri de Treball i Ocupació brasiler pot autoritzar la concessió del visat permanent a l'estranger que pretengui invertir recursos propis d'origen exterior en activitats productives del país.

La concessió del visat està condicionada al fet que la inversió sigui igual o superior a l'equivalència de 150.000 reals brasilers en moneda estrangera, tant en una empresa de nova creació com en una ja existent.

El Consell Nacional d'Immigració pot autoritzar la concessió del visat en el supòsit d'una inversió inferior, si el nombre de llocs de treball és alt o si el Pla d'inversió preveu la creació anual de llocs de treball per a treballadors brasilers.

Els criteris que el Consell Nacional d'Immigració aplica per a la concessió de l'autorització prèvia del visat permanent per a inversors estan recollits en la [Resolució normativa 84/09](#) del Consell Nacional d'Immigració del Ministeri de

Treball i Ocupació (MTE).

L'MTE requereix, entre altres aspectes, que l'aportació econòmica es registri al **Banco Central do Brasil** com a inversió estrangera.

Entre els criteris per a la definició de l'interès social de la inversió s'avaluen els aspectes següents: generació de llocs de treball i riquesa, augment de la productivitat, assimilació de tecnologia i captació de recursos per a sectors específics

El procés ha de complir amb tots els procediments exigits pel Ministeri de Treball i Ocupació del Brasil (MTE), entitat responsable per a la tramitació i aprovació del visat permanent per inversió.

Més informació:

Coordenação-Geral de Imigração del Ministério do Trabalho e Emprego:

Esplanada dos Ministérios, bloco "F", 2º andar, sala 278. CEP 70059-900, Brasília - DF

- +55 61 3317 6554
- +55 61 3317 6883
- +55 61 3317 6958
- +55 61 3317 6470
- +55 61 3317 8276
- imigrante.cgig@mte.gov.br (central d'atenció especialitzada)
- [Web](#)

En tot cas, és necessari iniciar el procediment mitjançant el tràmit de "pre-registre" en línia de la sol·licitud d'autorització de treball. En aquest [enllaç](#) accediràs al sistema de "pre-registre" de la sol·licitud.

3. Sol·licitud del visat permanent per a inversor (VIPER) davant el Consolat General del Brasil a Barcelona

- Quan el Ministeri de Treball i Ocupació del Brasil (MTE) aprova la concessió del visat, l'autorització es transfereix al consolat corresponent per mitjà del Ministeri de Relacions Exteriors del Brasil (MRE).
- Un cop publicat i autoritzat l'expedient en el Diari Oficial de la Unió al Brasil (DOU), l'interessat pot consultar la pàgina web del Ministeri del Treball i Ocupació (MTE) i imprimir la pantalla on s'informen del número de l'expedient i l'ofici enviats pel Ministeri de Relacions Exteriors al Consolat del Brasil al país d'origen i les dades de publicació en el Diari Oficial de la Unió del Brasil.
- El consolat brasiler no pot començar a tramitar el visat abans de rebre la comunicació del Ministeri de Relacions Exteriors del Brasil (MRE).
- L'estranger ha de comparèixer al consolat corresponent en un termini màxim de 180 dies per concloure la segona etapa del procés, després que el Ministeri de Relacions Exteriors del Brasil hagi enviat l'autorització per al visat permanent al Consolat brasiler.
- En aquesta segona etapa, l'interessat ha de demanar cita prèvia per tal que l'atenguin en el sector de visats.

- Les gestions per a la tramitació del visat al Consolat General del Brasil a Barcelona les pot fer la mateixa persona interessada, un parent directe o un tercer (en aquests dos últims casos, cal presentar una autorització per al tràmit del visat signada per la persona interessada i amb la compulsa d'un notari, i es cobra una taxa complementària de 20 €).
- En aquest [enllaç](#) trobaràs la relació de documentació necessària, els formularis i el procediment que cal seguir per a la sol·licitud del visat davant el Consolat General de Brasil a Barcelona.

4. Reagrupament de familiars dependents

Es pot sol·licitar visat temporal o permanent a títol de reagrupament familiar per als familiars dependents de les persones estrangeres amb situació legal de residència temporal o permanent a Brasil.

Es consideren dependents:

- Els descendents menors de 18 anys, o de qualsevol edat si s'a acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- Els ascendents o els descendents, si s'acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El germà, el nét i el besnét, sempre i quan sigui orfe, solter i menor de 18 anys (o amb independència de la seva edat si s'a acredita que és incapaç de fer front al seu propi sosteniment). Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El cònjuge o la parella de fet. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).

Documentació necessària:

- Passaport.
- Formulari de sol·licitud emplenat. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al portal informatiu on es troba l'imprès de sol·licitud.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Certificat de matrimoni (si es tracta del cònjuge) o certificats de naixement (si es tracta dels fills).
- Certificat d'antecedents penals (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió) en cas de majors de 18 anys.

Important! Els familiars dependents que disposin d'un visat temporal no poden exercir cap activitat remunerada.

Es pot ampliar aquesta informació en aquest [enllaç](#).

5. Entrada al país

Els titulars d'un visat de residència permanent (VIPER) disposaran d'un termini de 30 dies des de la seva entrada al Brasil per inscriure's en el Registre d'Estrangers de la Policia Federal. Un cop efectuat el registre, el Departament de la Policia Federal li expedirà i lliurarà el corresponent document d'identitat per a estrangers.

Autorització per

treballar per compte d'altri

1. Introducció

Per establir-se al Brasil amb la intenció de treballar cal obtenir el visat temporal de treball (VITEM V). Aquest visat es sol·licita en el Consolat General del Brasil a Barcelona. Cal, però, que abans l'ocupador brasiler sol·liciti, en favor del treballador, una autorització de treball prèvia a la tramitació del VITEM V, a la *Coordenação-Geral de Imigração do Ministério do Trabalho e Emprego*. Un cop concedida aquesta autorització, el treballador pot formular la corresponent sol·licitud del visat al consolat.

2. Tipologia

La concessió de l'autorització de treball i del corresponent visat està prevista per a les activitats següents:

- Professor, tècnic, científic o investigador d'alt nivell amb exercici d'activitat remunerada al Brasil en entitat pública o privada d'ensenyament, o d'investigació científica i tecnològica, mitjançant acta d'admissió al servei públic o contracte de treball pel termini màxim de dos anys.
- Pràctiques professionals, sense vincle laboral, immediatament posteriors a la conclusió de curs superior o professional, al costat de la filial, subsidiària o matriu brasilera del mateix grup econòmic, emprat per empresa estrangera. El visat tindrà una validesa de fins a un any.
- Prestació de serveis al Govern brasiler.
- Professor estranger per a pràctiques d'ensenyament de llengües estrangeres. La responsable de la remuneració ha de ser l'entitat pagadora a l'exterior.
- Empleat d'empresa a l'exterior en pràctiques en subsidiària o filial brasilera, sempre que sigui remunerat des de l'exterior per l'empresa estrangera.
- Assistència tècnica, en caràcter d'emergència, sense vincle laboral amb empresa brasilera. En casos d'emergència, els visats s'autoritzen al consolat general. Es pot emetre el VITEM V d'emergència una sola vegada cada període de 90 dies per al mateix estranger, per un termini improrrogable de 30 dies per prestació de servei d'assistència tècnica. S'entén per emergència la situació fortuïta que posi en risc la vida, el medi ambient, el patrimoni o que hagi generat la interrupció dels treballs a l'empresa brasilera. No es concedirà VITEM V d'emergència per a comandes reiterades presentades per la mateixa empresa per a fins semblants. L'estranger haurà de presentar carta original de la institució responsable/contractant explicant la naturalesa de la visita.
- Transferència de tecnologia o prestació de servei d'assistència tècnica per termini determinat de fins a 90 dies, sense vincle laboral amb empresa brasilera.
- Atleta professional, amb vincle laboral, contractat per entitat de pràctica esportiva o persona jurídica del dret privat;
- Estranger vinculat a un grup econòmic transnacional. La matriu ha de ser una empresa brasilera, i s'ha de pretendre exercir una funció tècnica-operacional o administrativa en una societat civil o comercial del mateix grup o conglomerat econòmic, amb la finalitat de fomentar la capacitat i l'assimilació de la cultura empresarial. En aquest cas, el visat tindrà una validesa de fins a dos anys.
- Estranger amb vincle laboral, per atenció de situació d'emergència, per a

transferència de tecnologia i/o prestació de servei d'assistència tècnica, basat en un contracte, acord de cooperació o conveni, signat entre persona jurídica estrangera i persona jurídica brasilera, fins a 90 dies.

- Estranger amb vincle laboral amb persona jurídica situada al Brasil.
- Científics, professors o investigadors estrangers amb contracte de treball o aprovats en oposicions al costat d'institució brasilera d'ensenyament o investigació científica i tecnològica.
- Personal marítim que pretén treballar a bord d'embarcació de turisme estrangera en operació en aigües jurisdiccionals brasileres, sense vincle laboral al Brasil.
- Estranger que pretén exercir activitats professionals, de caràcter continu, a bord d'embarcació o plataforma estrangera que hagi d'operar o en operació en aigües jurisdiccionals brasileres, sense vincle laboral al Brasil.
- Tripulant d'embarcació de pesca estrangera.

2.1. Excepció: supòsits que donen lloc a tramitació del visat permanent (VIPER)

En els casos següents, el tràmit adient és el del visat permanent, en comptes del visat temporal:

- Professors, investigadors o científics estrangers (per desenvolupar activitat de durada superior a dos anys).
- Administradors, gerents directors o executius amb poders de gestió de societats civils o comercials, grups o conglomerats econòmics.
- Representants al Brasil d'institucions financeres amb seu a l'exterior.

En aquest [enllaç](#) trobaràs els requeriments i característiques del procediment per a obtenir el visat permanent en els supòsits anteriors.

3. Vigència del visat temporal

En funció de l'activitat, la durada màxima del visat temporal, amb caràcter general, és d'un o de dos anys. Hi ha supòsits especials en què el visat pot concedir-se per una vigència màxima de 30 o 90 dies.

4. Procediment de sol·licitud de l'autorització prèvia de treball per part de l'ocupador

- En primer lloc, cal que l'ocupador faci el tràmit de pre-registre en línia de la sol·licitud d'autorització de treball. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al sistema de pre-registre de la sol·licitud.
- La documentació necessària que cal aportar varia segons el tipus d'autorització sol·licitat. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la guia de procediments en la qual figura relacionada la documentació que cal que l'ocupador porti amb la seva sol·licitud, d'acord amb el tipus d'activitat laboral que el treballador estranger desenvoluparà.
- En cas d'empreses que formulin un gran volum de sol·licituds d'autorització de treball per a persones estrangeres, hi ha la possibilitat que es registrin al cadastre electrònic d'entitats demandants d'autorització per a treball a estrangers (CERTE). Aquest servei els permet disposar d'un dipòsit de documentació digitalitzada a l'abast dels òrgans que tramitin l'autorització per tal d'evitar l'aportació amb cada sol·licitud. En aquest [document informatiu](#) del Govern del Brasil hi trobaràs les condicions d'ús del CERTE.

Més informació:

Coordenação-Geral de Imigração del Ministério do Trabalho e Emprego

- Esplanada dos Ministérios, bloco "F", 2º andar, sala 278. CEP 70059-900, Brasília - DF
- +55 61 3317 6554
- +55 61 3317 6883
- +55 61 3317 6958
- +55 61 3317 6470
- +55 61 3317 8276
- imigrante.cgig@mte.gov.br (central d'atenció especialitzada)
- **Web**

En tot cas, cal iniciar el procediment mitjançant el tràmit de pre-registre en línia de la sol·licitud d'autorització de treball. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al sistema de pre-registre de la sol·licitud.

A partir d'aquest moment cal esperar la resolució de l'autorització del *Ministério do Trabalho e Emprego*.

Per consultar el procés d'autorització, pots clicar en aquest [enllaç](#).

Quan l'autorització estigui publicada, el treballador pot iniciar el tràmit del visat en el Consolat General corresponent.

5. Sol·licitud del visat per part del treballador al Consolat General del Brasil a Barcelona

Amb caràcter previ, cal sol·licitar **cita prèvia** al Consolat General del Brasil a Barcelona.

Cal aportar la documentació següent:

- Passaport original, amb validesa d'almenys 6 mesos, amb dues pàgines en blanc.
- **Formulari** de sol·licitud de visat, emplenat en línia, imprès i signat.
- Certificat literal de naixement de l'interessat.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Certificat d'antecedents penals vàlid (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió), referent al lloc de l'últim any de residència, signat o segellat per l'autoritat emissora responsable (els certificats emesos per autoritats espanyoles o brasileres no necessiten estar legalitzats. Els documents d'altres països necessiten ser legalitzats al consolat brasiler del país que l'emet).
- Comprovant de pagament de les taxes consulars (es pot fer el pagament en el consolat general el dia de la cita prèvia).

6. Reagrupament de familiars dependents

Es pot sol·licitar visat temporal o permanent a títol de reagrupament familiar per als familiars dependents de les persones estrangeres amb situació legal de residència

temporal o permanent a Brasil.

Es consideren dependents:

- Els descendents menors de 18 anys, o de qualsevol edat si s'a acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- Els ascendents o els descendents, si s'acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El germà, el nét i el besnét, sempre i quan sigui orfe, solter i menor de 18 anys (o amb independència de la seva edat si s'a acredita que és incapaç de fer front al seu propi sosteniment). Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El cònjuge o la parella de fet. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).

Documentació necessària:

- Passaport.
- Formulari de sol·licitud emplenat. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al portal informatiu on es troba l'imprès de sol·licitud.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Certificat de matrimoni (si es tracta del cònjuge) o certificats de naixement (si es tracta dels fills).
- Certificat d'antecedents penals (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió) en cas de majors de 18 anys.

Important! Els familiars dependents que disposin d'un visat temporal no poden exercir cap activitat remunerada.

Es pot ampliar aquesta informació en aquest [enllaç](#).

7. Entrada al país

Els titulars d'un visat de residència temporal (VITEM) disposaran d'un termini de 30 dies des de la seva entrada al Brasil per inscriure's en el Registre d'Estrangers de la Policia Federal. Un cop efectuat el registre, el Departament de la Policia Federal li expedirà i lliurarà el corresponent document d'identitat per a estrangers.

Autorització per residir sense treballar

La normativa brasilera en matèria d'estrangeria no regula un tipus de visat concret per a les persones estrangeres que vulguin residir al país com a rendistes. Hi ha no obstant, un tipus de visat permanent (VIPER) que permet residir en el Brasil als jubilats que reben una pensió econòmica en el seu país d'origen i puguin acreditar que estan en condicions de transferir un capital mensual suficient pel seu manteniment i, en el seu cas, pel manteniment dels seus dependents.

1. Visat per a persones jubilades

El VIPER, a títol de transferència de rendiments de jubilació, podrà ser concedit a un estranger jubilat, acompanyat de fins a dos dependents, sempre que acrediti

poder transferir mensualment al Brasil un import igual o superior a sis mil reals. Per eventuais dependents addicionals, a més dels dos esmentats, s'ha d'exigir la comprovació de capacitat de transferir mensualment l'import de dos mil reals per dependent addicional. La concessió de VIPER dependrà d'autorització prèvia del Ministeri de Relacions Exteriors.

Documentació necessària:

- Passaport amb validesa superior a sis mesos i, com a mínim, dues pàgines en blanc.
- **Formulari** de sol·licitud de visat, emplenat a internet, imprès i signat.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Certificat negatiu d'antecedents penals vàlid (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió) referent al estat de l'últim any de residència, amb signatura o segell de l'autoritat emissora competent. Cal ressenyar que els certificats emesos per autoritats espanyoles o brasileres no necessiten estar legalitzats.
- Partida de naixement.
- Comprovant de pagament de les taxes consulars.

L'interessat haurà digitalitzar la documentació que s'indica a continuació i enviar-la, abans de la data de la seva cita al Consolat General, segons les instruccions que figuren en aquest [enllaç](#).

- Còpia de las pàgines d'identificació del passaport.
- Còpia del certificat de antecedents penals vàlid (caldrà aportar l'original posteriorment).
- Còpia del document acreditatiu de que l'interessat pot transferir mensualment a Brasil un import igual o superior a sis mil reals. Si l'interessat té més de dos dependents haurà d'a creditar que pot transferir, en moneda estrangera, una quantitat addicional de 2000 reals per cada dependent a partir del tercer.
- Còpia de la declaració de l'entitat pagadora de les rendes, en què informi del seu import mensual, amb conversió a dòlars EUA (caldrà aportar l'original posteriorment).
- Còpia de la declaració de la institució bancària amb signatura reconeguda davant notari, en la que es manifesti que les referides rendes poden ser transferits a Brasil (amb la finalitat de comprovar que la legislació del país de procedència permet la transferència de moneda a l'exterior (caldrà aportar l'original posteriorment).
- Còpia del comprovant de jubilació definitiva, mitjançant document expedit per l'òrgan competent (caldrà aportar l'original posteriorment).

1.1. Fases del procediment

- Digitalitzar la documentació anteriorment esmentada i enviar-la al Consolat General de Brasil a Barcelona, d'acord amb les instruccions que figuren en aquest [enllaç](#).
- Sol·licitar cita prèvia i comparèixer en el Consolat el dia programat amb la

documentació indicada. En aquest [enllaç](#) hi trobaràs la informació necessària per a gestionar la cita prèvia.

- El Consolat General analitzarà la documentació rebuda i sotmetrà la sol·licitud de visat a consulta al Ministeri de Relacions Exteriors.
- Un cop rebuda la resposta per part del Ministeri de Relacions Exteriors, el Consolat General de Brasil a Barcelona entrarà en contacte amb el sol·licitant, i donarà les instruccions oportunes respecte de la continuació del procediment.
- En cas que s'hagi autoritzat l'emissió del visat, el sol·licitant haurà de demanar nova cita prèvia per ser atès al Consolat General. En aquest [enllaç](#) hi trobaràs la informació necessària per a gestionar la cita prèvia.
- Comparèixer davant el Consolat General el dia el dia programat amb el passaport original.

En aquest [enllaç](#) hi trobaràs la informació que proporciona el Consolat General de Brasil en relació amb el termini de tramitació i lliurament del visat als sol·licitants.

1.2. Reagrupament de familiars dependents

Es pot sol·licitar visat temporal o permanent a títol de reagrupament familiar per als familiars dependents de les persones estrangeres amb situació legal de residència temporal o permanent a Brasil.

Es consideren dependents:

- Els descendents menors de 18 anys, o de qualsevol edat si s'a acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- Els ascendents o els descendents, si s'acredita que són incapaços de fer front al seu propi sosteniment. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El germà, el nét i el besnét, sempre i quan sigui orfe, solter i menor de 18 anys (o amb independència de la seva edat si s'a acredita que és incapaç de fer front al seu propi sosteniment). Trobaràs més informació clicant [aquí](#).
- El cònjuge o la parella de fet. Trobaràs més informació clicant [aquí](#).

Documentació necessària:

- Passaport.
- Formulari de sol·licitud emplenat. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al portal informatiu on es troba l'imprès de sol·licitud.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Certificat de matrimoni (si es tracta del cònjuge) o certificats de naixement (si es tracta dels fills).
- Certificat d'antecedents penals (amb una vigència de 90 dies des de la data d'emissió) en cas de majors de 18 anys.

Important! Els familiars dependents que disposin d'un visat temporal no poden exercir cap activitat remunerada.

Es pot ampliar aquesta informació en aquest [enllaç](#).

1.3. Entrada al país

Els titulars d'un visat de residència permanent (VIPER) disposaran d'un termini de 30 dies des de la seva entrada al Brasil per inscriure's en el Registre d'Estrangers de la Policia Federal. Un cop efectuat el registre, el Departament de la Policia Federal li expedirà i lliurarà el corresponent document d'identitat per a estrangers.

Identificació com a estranger

Els estrangers admesos al Brasil en la condició de temporals o permanents tenen l'obligació d'inscriure's al registre d'estrangers del Departament de la Policia Federal i identificar-se pel sistema dactiloscòpic. Disposen de 30 dies des de l'entrada al país. Un cop fet el tràmit, es concedeix el document d'identitat per estrangers: *carteira d'identidade d'estrangeros* (CIE).

1. Procediment per obtenir el document d'identitat per estrangers (CIE)

L'estranger pot obtenir el formulari electrònic corresponent mitjançant el **Registro Nacional de Estrangeiro**. Un cop desat i imprès el formulari degudament emplenat, aquest sistema permet concertar una cita prèvia per portar la documentació necessària a la Unitat de la Policia Federal que li correspongui per domicili i que pot triar al moment d'emplenar i desar el formulari.

Cal conservar el formulari de sol·licitud del visat, així com tenir en compte el termini (30 dies des de la data d'entrada) per registrar-se en el moment de concertar la cita prèvia. Si no fos possible concertar la cita dins d'aquest termini, ha d'assistir immediatament a la Unitat de la Policia Federal més propera al seu domicili.

2. Documentació general requerida per fer el registre

- Document de viatge vàlid (còpia certificada dels fulls del passaport utilitzat).
- Visat obtingut i formulari de sol·licitud de visat original. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs al portal informatiu on es troba l'imprès de sol·licitud.
- Una fotografia de 3x4 cm. Des d'aquest [enllaç](#) accediràs a la informació sobre els requisits que han de complir les fotografies.
- Comprovant del pagament de la taxa.

Pots accedir a més informació sobre la documentació requerida, taxes, formulari i concertar cita prèvia clicant en aquest [enllaç](#).